

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Походження терміна «самвидав» історики пов'язують з іменем письменника І. Багряного.

У 1929 р. у Харкові він випустив авторський збірник «Ave Maria», указавши видавництво «САМ».

В УРСР у 1960-1980-х роках «самвидав» став історичним явищем, засобом боротьби проти ненависного тоталітарного режиму, який намагався контролювати всі прояви суспільного життя, навіть думки, мрії та сподівання громадян. У цьому на перешкоді тоталітаризму поставав «самвидав». За його допомогою до зацікавлених громадян доходила поза цензурна література.

Це були заборонені художні, філософські, суспільно-політичні твори українських і зарубіжних авторів, передруки релігійних (богослужбових) книг, українські дореволюційні видання та видання, надруковані емігрантами, заяви, петиції, клопотання, листи учасників національно-визвольного руху.

Українська інтелігенція розглядала «самвидав» як форму втілення в життя свободи слова, гарантованої конституціями УРСР і СРСР, як

«інтелектуальний» опір компартійним владоможцям. Найрадикальніші вбачали в «самвидаві» опір радянському режиму. За підрахунками вчених, наприкінці 1976 р. в Україні було видано понад 3 тис. документів такої літератури, як українських, так і російських дисидентів.